

Arbetsutrustning - Handhållna maskiner och verktyg

Dokumentet beskriver kortfattat vad du som leverantör behöver tänka vid planering och användande av arbetsutrustning — handhållna maskiner och verktyg.

Organisation och planering

Som arbetsgivare ansvarar du för att din personal har den kompetens, utbildning och erfarenhet som behövs för arbetet. Utrustning får bara användas för de ändamål och förutsättningar den är avsedd för.

Dokumentation av kompetens kan utgöras av utbildningsbevis. I de fall kunskapen finns men utbildningsbevis är bristfälligt eller saknas är det möjligt för dig som arbetsgivare att utfärda ett särskilt intyg.

Arbetet ska planeras så att det kan utföras på ett säkert och ändamålsenligt sätt. Välj utrustning utifrån material, genomförande och plats.

Riskinventering och arbetsberedning ska ta hänsyn till både egna medarbetare och tredje person. Detta enligt arbetsmiljöverkets föreskrifter om Användning av arbetsutrustning.

Vid arbete med motorkap:

- Krävs utbildning enligt specifik utbildnings specifikation som du hittar på sida 2,
- Ska skyddshjälm och heltäckande ansiktsvisir användas vid klingstorlek över 230 mm. Rekommenderas dock för alla motorkapar.

Tänk på:

- Riskbedöm och planera
- Välj utrustning efter ändamål
- Arbetsutrustningen ska vara CE-märkt
- Gå igenom instruktioner och PSI-blad
- Använd rätt personlig skyddsutrustning

Säkert utförande

Du som arbetsgivare ska undersöka, bedöma och dokumentera riskerna. Riskbedömningen ska även innehålla exponering av vibrationer, damm och belastningsergonomi.

Riskbedömningen ligger till grund för de åtgärder som behöver vidtas för att arbetet ska kunna genomföras säkert. Exempel på detta är dammbekämpning och ytterligare personlig skyddsutrustning.

Exempel på arbetsutrustning som medför särskilda risker och som även omfattas av generella krav reglerade i Arbetsmiljöverkets föreskrifter är:

- Armeringsklipp
- Borraggregat
- Byggsåg
- Cirkelsåg
- Krossutrustning
- Motorkap
- Motorkedjesågar
- Spik- och bultpistol
- Tigersåg

Som arbetsgivare behöver du säkerställa att dina medarbetare har kunskap om riskerna som arbetet kan medföra. De instruktioner som följer med arbetsutrustningen ska alltid finnas tillgängliga och vid behov kompletteras med andra skriftliga eller muntliga instruktioner.

Innan arbetet påbörjas ska även instruktioner och produktsäkerhetsblad (PSI) gås igenom och arbetsutrustningen tillsammans med skyddsanordningar kontrolleras. Defekt utrustning får inte användas.

Arbetsutrustning - Handhållna maskiner och verktyg

Utbildningsspecifikation motorkap

Bakgrund och krav

Olyckor med motorkap är en risk och kan få mycket allvarliga konsekvenser. Genom att få en grundläggande kunskap om riskerna samt vikten av planering kan olycksrisken minimeras. AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning, §15,16 – Arbetsgivaren skall förvissa sig om att arbetstagaren har de teoretiska och praktiska kunskaperna som behövs vid arbete med arbetsutrustning med särskilda risker för att undgå riskerna i arbetet.

Tidsåtgång

Normtid om 4 timmar vid maximalt 12 deltagare som fördelas mellan teoretisk och praktisk utbildning.

Målgrupp

För dig som är involverad i arbete med motorkap i egenskap av utförare.

Förkunskap

Inga förkunskaper krävs.

Kriterier för godkänd kurs

Teori: Individuellt kunskapstest om 12 frågor med minst 80 % rätt.

Praktik: Kursledaren bedömer varje enskild deltagares riskmedvetenhet samt handhavande under de praktiska momenten.

Innehåll — Teori

Regelverk

- AML
- Arbetsmiljöverkets författningssamling (AFS)
- Standarder
- CE-märkning

Materialkännedom

- Motorkapens egenskaper i olika material

Användarkunskap

- Tillverkarens anvisningar
- PSI-bladet (QR-kod)

Risker

- Vibrationer
- Damm (kvarter)
- Kemiska arbetsmiljörisker
- Ergonomi

Planering

- Tillstånd
- Skyddsutrustning
- Hjälpmedel

- Val av arbetsutrustning

Handhavande

- Säkert utförande

Innehåll — Praktik

Varje deltagare ska utföra kap i minst två material med en handhållen maskin, samt i minst ett material med en stationär lösning, såsom bordssåg eller Pipe Cutting Clamp. Kapning kan ske i exempelvis:

- PVC-material
- Tegel/sten
- Armering
- Betong (rör & block)
- Asfalt
- Gjutjärn
- Segjärn
- Svartjärn